

НЭГДҮГЭЭР ХЭСЭГ

ЦЭРГИЙН ХҮРЭЭНИЙ АЛБЫГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ, ГҮЙЦЭТГҮҮЛЭХ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ХҮРЭЭНИЙ АЛБАН ТУШААЛТАН,

ТЭДНИЙ ҮҮРЭГ

7. ЗХЖШ-ын даргын тушаалаар цэргийн хүрээний дарга, цэргийн зохицуулагчийг томилно. Цэргийн хүрээний дарга нь үйл ажиллагааны тогтоосон журмаар хийсэн тэмдэг, хэвлэмэл хуудастай байна. Хүрээний дарга /хотхоны ахлаач/ үүрэгт ажилдаа орсон тухайгаа ахлах даргад илтгэж, нутгийн захиргааны байгууллагад мэдэгдэнэ.

8. Цэргийн хүрээнд дараах албан тушаалтныг томилон ажиллуулж болно:

8.1. хотхоны ахлаач;

8.2. хүрээний сахилгын саатуулах байрны дарга;

8.3. хүрээний цэргийн хөгжмийн ахлах удирдаач.

Хүрээний бүх албан тушаалтан хүрээний даргад шууд захирагдана.

9. Хүрээний албан тушаалтнууд хүрээний албаны үүргийг өөрийн үндсэн албан тушаалтай хавсарч гүйцэтгэнэ.

Цэргийн хүрээний дарга

10. Цэргийн хүрээний дарга хүрээний албаны асуудлаар цэргийн мэргэжлийн дээд удирдлагын байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтнуудад захирагдах бөгөөд түүнд хүрээний нийт бие бүрэлдэхүүн захирагдана.

Цэргийн хүрээний дарга хүрээнд цэргийн сахилгыг сахиулах, хүрээний албыг зохион байгуулж гүйцэтгүүлэх, хяналт тавих, объектын хамгаалалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажиллах, бие бүрэлдэхүүний сургалт, өдөр тутмын амьдралын хэвийн нөхцөлийг хангах, гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, цэргийн хүрээний нэгдсэн ажиллагааг төлөвлөн зохион байгуулах ажлыг хариуцна.

11. Хүрээний даргын үүрэг:

11.1. цэргийн хүрээний цэргийн захиргааны удирдлагыг хэрэгжүүлэх;

11.2. хүрээний цэргийн сахилгын байдалд судалгаа хийх, сахилгын бэхжүүлэх чиглэлээр хэрэгжүүлсэн ажлын үр дүнг ангийн захирагч /дарга/, тэдний орлогч нартай улирал тутамд гаргаж, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, төрийн болон албаны нууцыг хадгалах, сонор сэрэмжийг дээшлүүлэх ажлыг зохион байгуулах;

11.3. цэргийн хүрээний албанд холбогдох асуудлыг төрийн захиргааны болон нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран шийдвэрлэх;

11.4. хүрээний объектын хамгаалалтыг зохион байгуулах, түүнд нэвтрэх журмыг тогтоох;

11.5. хүрээний эргүүл, тээврийн хяналтын албаны үүрэг гүйцэтгэлт, сахилгын саатуулах байранд цэргийн алба хаагчийг тусгаарлах ажиллагааг зөв явуулж байгаа эсэхийг сард 2 удаа биечлэн шалгах;

11.6. хүрээний анги, салбаруудаас сургууль /сургалт/-ийн төвийг ашиглах хуваарийг баталж мөрдүүлэх, сургууль, хичээл, дадлагын ХАБЭА-н байдалд

хяналт тавих;

11.7. хүрээний зохиогдох мэдээлэл сурталчилгаа, соёл хүмүүжил, биеийн тамир, спортын уралдаан, тэмцээний төлөвлөгөөг хянаж батлах;

11.8. байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээний биелэлт, хүрээний нутаг дэвсгэр, нийтийн зориулалттай барилга, байгууламжийн ашиглалтад хяналт тавих;

11.9. хүрээний ёслолын жагсаал, цэрэг оролцсон бусад ажиллагааг зохион байгуулах;

11.10. цэргийн цагдаагийн салбар, нэгжийг удирдлагаар хангаж ажиллах.

12. Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Улсын Их Хурлын дарга, Ерөнхий сайд, Батлан хамгаалахын сайд, ЗХЖШ-ын даргыг цэргийн хүрээнд ирэхэд хүндэт харуул жагсан угтаж авна.

ЦЭРГИЙН ХҮРЭЭНИЙ ЗОХИЦУУЛАГЧ

13. Цэргийн хүрээний зохицуулагч цэргийн хүрээний даргад шууд захирагдаж, цэргийн хүрээ, олон нийтийн газарт цэргийн алба хаагчаар сахилга, дэг журмыг сахиулах, эргүүл, тээврийн хяналтын албаны байцаагч нарын албаны гүйцэтгэлийг хянах, тусгаарлан саатуулагдагсадыг саатуулах байранд хууль, дүрмийн дагуу саатуулах ажлыг хариуцна. Цэргийн хүрээний зохицуулагч хүрээний даргын шийдвэрийг хэрэгжүүлэхийн тулд түүний өмнөөс тушаал, захирамж өгөх эрхтэй бөгөөд энэ тухайгаа хүрээний даргад илтгэнэ.

14. Цэргийн хүрээний зохицуулагчийн үүрэг:

14.1. цэргийн алба хаагчаар цэргийн сахилгыг сахиулах, дүрэмт хувцас өмсөх дүрэм, ёслож хүндэтгэх журмын хэрэгжилтэд хяналт тавих;

14.2. цэргийн сахилга, эргүүлийн албаны байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, зөрчил, дутагдлын гарч байгаа шалтгааныг арилгах талаар санал, дүгнэлтээ хүрээний даргад сар бүр илтгэх;

14.3. ангийн харуул, хоногийн манааны үүрэг гүйцэтгэлт, харуул халалцаж байгаа байдал, харуулын нөөц галт хэрэглэл, харуулын байр, цэг, сахилгын саатуулах байрны тоног төхөөрөмж, эд хэрэглэлийн бүрэн бүтэн байдлыг улиралд 2 удаа биечлэн шалгаж, энэ тухай бүртгэлийн дэвтэрт тэмдэглэж, дүнг хүрээний даргад илтгэх;

14.4. цэргийн хүрээнд гарсан хэрэг зөрчлийг цаг тухайд нь илрүүлэх, бүртгэх, түүний мөрөөр авах арга хэмжээний талаар цэргийн хүрээний даргад илтгэх, гэмт хэрэгт холбогдсон цэргийн алба хаагчийг харъяалалын дагуу хуулийн байгууллагад шалгуулах, саатуулах, эрэн сурвалжлахад туслалцаа үзүүлэх;

14.5. гэмт хэрэгт холбогдсон цэргийн алба хаагчийг хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах, шүүх байгууллага болон эмнэлэгт харгалзан хүргэх ажлыг зохион байгуулах;

14.6. тусгаарлан саатуулагдагчийг саатуулах байранд дүрэмд заасны дагуу саатуулагдаж байгаа эсэхийг 7 хоногт 2 удаа биечлэн шалгах;

14.7. тусгаарлан саатуулагдагчаар ажил хийлгэх, тэднийг халуун усанд оруулах, хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах, шүүх байгууллага болон эмнэлэгт харгалзан хүргэх тухай холбогдох баримт бичгийг саатуулах байр /хавсралт

13/-ын даргад өгөх;

14.8. цэргийн дүрэм зөрчиж саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийг жагсаалын бэлтгэл хийлгэх, хууль, дүрэм судлуулах;

14.9. цэргийн хүрээнд түр хугацаагаар ирсэн салбар /баг/ цэргийн алба хаагч, цэргийн ачааг дагалдан яваа харуулыг байрлуулах, нормын дагуу хүнсээр хангах;

14.10. цэргийн хүрээнд томилолт, амралтаар явж байхдаа эмнэлгийн тусламж авах шаардлагатай цэргийн алба хаагчдад анхны тусламж үзүүлж, эмнэлгийн татан гаргалтыг зохион байгуулах;

14.11. баримт бичиггүйн улмаас саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийн нэр хаягийг тогтоох;

15. Цэргийн хүрээний зохицуулагч өөрөө болон захирагдагсадаар нараар дамжуулан цэргийн хүрээ, олон нийтийн газар цэргийн сахилга, дэг журмыг сахиж биелүүлэхийг цэргийн алба хаагчаас шаардах, сахилгын зөрчил гаргасан тохиолдолд “Цэргийн сахилгын дүрэм”-ийн дагуу шийтгэл оногдуулах эрхтэй.

Цэргийн дүрэмт хувцастай болон ангийн байранд согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис сэтгэцэд нөлөөтэй эм бэлдмэл хэрэглэсэн цэргийн алба хаагчийг саатуулж аль ойр байрлаж буй эрүүлжүүлэх байранд хүргэн, эрүүлжсэний дараа авч, харьяалах ангийн захирагчид хүлээлгэн өгнө.

16. Хугацаат цэргийн алба хаагч чөлөө /томилолт/-гөөр явж байх үедээ сахилгын зөрчил гаргасан тохиолдолд тухайн цэргийн хүрээний зохицуулагч чөлөөг зогсоож, түүнийг алба хааж буй ангид нь буцаана.

Цэргийн хүрээний зохицуулагч сахилгын зөрчил гаргасан цэргийн алба хаагчид ноогдуулсан шийтгэл, авсан арга хэмжээний талаар холбогдох цэргийн ангийн захирагч /дарга/-д мэдэгдэж, чөлөөний ба томилолтын хуудсанд нь тэмдэглэл хийнэ.

Амралт, чөлөө, томилолтоор яваа цэргийн алба хаагч хүндэтгэх шалтгаанаар өөрийн анги, байгууллагад хугацаандаа очиж чадахгүйд хүрвэл цэргийн хүрээний зохицуулагч түүний саатсан шалтгааныг харьяалсан анги, байгууллагын захирагч /дарга/-д мэдэгдэж, амралт, чөлөөг 10 хоног хүртэл хугацаагаар сунгаж болно /хавсралт 12/.

Цэргийн алба хаагчийн саатсан хугацаа, шалтгаан, анги, руу явсан сар, өдрийг түүний баримт бичигт тэмдэглэл хийнэ.

Хүндэтгэх шалтгаан гэдэгт зам харилцаа тасрах, тухайн цэргийн алба хаагч өвчлөх, осолд орох, байгалийн болон нийтийг хамарсан гамшигт нэрвэгдэх, гамшгаас хамгаалах, авран хамгаалах ажилд дайчлагдан оролцох, хорио цээр тогтоох зэрэг шалтгаанууд багтана.

17. Гэмт хэрэгт сэжиглэгдэн хууль хяналтын байгууллагад эрүүгийн хэрэг үүсгэн шалгагдаж байгаа офицер, ахлагч, гэрээт болон хугацаат цэргийн албаны түрүүч, байлдагчийг хэрэг бүртгэгчийн тогтоолын дагуу 7 хоног хүртэл тусгаарлан саатуулж болно. Тэднийг “Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийн бүртгэл” болон “Саатуулах байранд саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийн бүртгэл” /хавсралт 11,13/-д бүртгэнэ.

Цэргийн хүрээний зохицуулагч цэргийн хүрээний анги, объектод гал түймэр гарах, гэнэтийн аюул тохиолдох, харуул дээр хэрэг зөрчил гарсан тохиолдолд

цэргийн хүрээний даргад илтгэж, үүргийн дагуу ажиллана.

18. Цэргийн хүрээний Цэргийн цагдаагийн салбар, алба

Цэргийн хүрээ, хотхон дахь цэргийн цагдаагийн салбар, нэгж нь хэв журмыг сахиулах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, тухайн хотхон, хүрээний аюулгүй байдлыг хангах, шаардлагатай үед өндөр албан тушаалын зочид төлөөлөгчид, түүний цувааны хамгаалалтыг зохион байгуулах, цэргийн цуваа, тусгай ачааг хамгаалах, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зохицуулах үүрэгтэй.

Цэргийн цагдаагийн салбар, нэгжүүд үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын холбогдох хууль, Цэргийн нийтлэг дүрмүүдийг удирдлага болгоно.

Цэргийн цагдаагийн салбар, нэгжүүд өөрийн мэдэлд Цэргийн дотоод албаны дүрмийн шаардлагыг хангасан саатуулах байртай байж болно.

Цэргийн цагдаагийн бие бүрэлдэхүүн, авто техник нь бусад цэргийн алба хаагчаас ялгагдах таних тэмдэгийг хэрэглэнэ. Цэргийн цагдаагийн бие бүрэлдэхүүн нь хамгаалалт, хэв журам сахиулах болон тусгай ажиллагааны үед хэрэглэх хүн нэг бүрийн хамгаалалтын хэрэгсэл, тусгай зориулалтын зэвсэг, хэрэгсэлтэй байна.

Цэргийн цагдаагийн нийтлэг үүрэг:

Цэргийн цагдаагийн алба хаагч Монгол Улсын Зэвсэгт хүчний цэргийн алба хаагчийн нийтлэг үүргүүдээс гадна дараах үүргүүдийг гүйцэтгэнэ:

18.1. цэргийн алба хаагчдыг гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, биеэ зөв боловсон авч явж буй байдалд хяналт тавих зорилгоор цэргийн хүрээ / хотхон/-ний нутаг дэвсгэр болон олон нийтийн газарт эргүүлийн үүрэг гүйцэтгэх; 18.2. цэргийн хүрээ /хотхон/-ний байрлалд хэв журмыг сахиулах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг хариуцан, хэрэгжилтэд хяналт тавих, гэмт хэргийн шинж бүхий зөрчил гаргасан цэргийн алба хаагчийг цагдаагийн байгууллагаар шалгуулах;

18.3. цэргийн алба хаагчдыг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдсон болон цэргийн албанаас оргон зайлсан цэргийн алба хаагчдын талаар мэдээлэл солилцох, эрэн сурвалжлах чиглэлээр орон нутгийн цагдаа, тагнуулын байгууллагатай хамтран ажиллах;

18.4. амралт, чөлөөгөөр болон эмнэлгээс байнгын байрлалдаа буцаж байгаа цэргийн алба хаагчдын дамжин өнгөрүүлэх ажиллагааг зохион байгуулах;

18.5. төрийн болон цэргийн ёслолын ажиллагааны үеэр хамгаалалт, хэв журам сахиулах ажиллагаанд оролцох, дэмжлэг үзүүлэх;

18.6. хүмүүнлэгийн болон алан хядах үйлдлийн сөрөг тусгай ажиллагааны үед үндэсний аюулгүй байдлыг хангах тусгайлсан чиг үүрэг бүхий бусад байгууллагуудын ажиллагаанд хамгаалалт, хэв журам сахиулахаар дэмжлэг үзүүлэх;

18.7. цэргийн тусгай ачаа, цувааг хамгаалах, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зохицуулах, цэргийн онц чухал байгууламжийн хамгаалалтыг зохион байгуулах /БХЯ, ЗХЖШ болон командлал, анги, штаб г.м/ 18.8. саатуулах байрны хамгаалалтыг хариуцах, саатуулагдагсадын аюулгүй байдлыг хангах;

18.9. цэргийн анги, салбарын байрлалд эмх замбараагүй байдал үүссэн үед цэргийн анги, байгууллагын аюулгүй байдлыг хангаж, өмч хөрөнгө, зэвсэг техникийг хамгаалах, анги, салбарт аливаа гадны халдлагыг таслан зогсоох ажиллагаанд оролцох;

Цэргийн цагдаагийн алба хаагчийн эрх:

Цэргийн цагдаагийн алба хаагч “Цэргийн дотоод албаны дүрэм”-д заасан цэргийн алба хаагчийн нийтлэг эрхээс гадна дараах эрхийг эдэлнэ.

18.10. гэмт хэрэг зөрчил, болзошгүй халдлагыг таслан зогсоохын тулд тухайн нөхцөлд тохирсон бие хамгаалах мэх, аминд халгүй зэвсэг, тусгай хэрэгсэл ашиглан үхэлд үл хүргэх байдлаар хүч хэрэглэх;

18.11. зөрчил гаргасан цэргийн алба хаагчийг албадан саатуулах, биед нь үзлэг хийх, гаргасан алдааг зассан эсэхэд хяналт тавих,

18.12. шалган нэвтрүүлэх цэг, байгууламж /цэг/-ийг хамгаалах, хорио цээрийн дэглэмийг сахиулах үед хамгаалж буй байгууламж /цэг/-д нэвтрэгсдийн үнэмлэх, нэвтрэх бичгийг шалгах, биед нь болон ачаа тээш, тээврийн хэрэгсэлд үзлэг хийх;

18.13. согтууруулах ундаа, мансруулах бодис, сэтгэцэд нөлөөлөх эм бэлдмэл хэрэглэсэн цэргийн алба хаагчийг эрүүлжүүлэхээр цагдаагийн байгууллагад шилжүүлэн өгөх.

ЦЭРГИЙН ХҮРЭЭНИЙ ҮЛЭЭВЭР НАЙРАЛ ХӨГЖМИЙН АХЛАХ УДИРДААЧ

Цэргийн хүрээний үлээвэр найрал хөгжмийн ахлах удирдаачийг Цэргийн хөгжмийн албаны дарга сонгож томилуулна.

19. Цэргийн хүрээний хөгжмийн ахлах удирдаач нь ангиудын нэгдсэн найрал хөгжмийн бэлтгэлийг хангах, тэднийг цэргийн хүрээний нэгдсэн ажиллагаанд оролцуулах ажлыг хариуцна.

Цэргийн хүрээний үлээвэр найрал хөгжмийн ахлах удирдаачийн үүрэг:

19.1. найрал хөгжимгүй цэргийн ангиудад найрал хөгжмөөр үйлчлэх ажлыг зохион байгуулж, анги, салбаруудын жагсаалын дуу сургах, дохиочин-бөмбөрчдийг бэлтгэхэд туслалцаа үзүүлэх;

19.2. цэргийн хөгжмийн албаны дүрмийн хэрэгжилтийг хангуулж, цэргийн хүрээний нэгдсэн үлээвэр найрал хөгжмийн бүрэлдэхүүнтэй зохион байгуулах, мэргэжлийн бэлтгэл, сургалтын төлөвлөгөөг цэргийн хүрээний даргын баталсан цэргийн сургалт бэлтгэлийн нэгдсэн төлөвлөгөөнд тусгуулах, ангиудын найрал хөгжимчдийн мэргэжлийн бэлтгэлийг хянах,

19.3. цэргийн хүрээний ангиудын үлээвэр найрал хөгжмүүд, удирдаач нартай зохион байгуулах нэгдсэн заах аргын цугларалт, сургалтад оролцох;

19.4. цэргийн хүрээний ангиудын хөгжмийн удирдаач нартай хийх заах аргын цугларалтыг зохион байгуулах;

19.5. цэргийн хүрээний бие бүрэлдэхүүнд хөгжмийн нэгдсэн тоглолтыг бэлтгэж тоглуулах.

ТӨМӨР ЗАМЫН ӨРТӨӨ, НИСЭХ БУУДЛЫН ЦЭРГИЙН ЗОХИЦУУЛАГЧ

20. Төмөр замын өртөө, нисэх буудлын цэргийн зохицуулагч цэргийн хүрээний даргад захирагдана.

Төмөр замын өртөө, нисэх буудлын цэргийн зохицуулагчид цэргийн цуваа, цэргийн ачаатай тээврийн хэрэгслийг дагалдан яваа харуулын дарга, төмөр замын өртөө, нисэх буудлын орчинд эргүүл хийхээр томилогдсон цэргийн хүрээний эргүүл захирагдана.

Төмөр замын өртөө, нисэх буудлын цэргийн зохицуулагчийн үүрэг:

20.1. өртөө /буудал/-нд цэргийн салбар /баг/ яваа суудлын галт тэрэг /нисэх онгоц/, цэргийн цуваа, дагалдан яваа цэргийн ачаатай тээврийн хэрэгслийг хүрэлцэн ирэхэд угтан авах;

20.2. сахилгын ноцтой зөрчил гаргасан буюу гэмт хэрэг үйлдсэн цэргийн алба хаагчийг тухайн өртөө, буудалд буулгаж түр саатуулж, дараагийн шатны арга хэмжээг авахуулах;

20.3. төмөр замын өртөө, нисэх буудлын орчинд эргүүл хийхээр томилогдож ирсэн бүрэлдэхүүнд зааварчилгаа өгч, тэдний үүрэг гүйцэтгэлтийг хянах;

20.4. дамжин өнгөрч байгаа цэргийн цуваа, цэргийн ачаатай тээврийн хэрэгслийн ахлаач нарт ачаа тээвэрлэх журам, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах талаар зааварчилгаа өгч, гал түймрийн аюулгүй байдлыг хэрхэн хангасныг шалгах;

20.5. дамжин өнгөрч байгаа цэргийн цувааны харуул байрласан вагон, цэргийн алба хаагчийн байрлах байрны эрүүл ахуй, ариун цэврийн байдлыг хянах, замд эмнэлгийн тусламж авах шаардлагатай болсон цэргийн алба хаагчид эмнэлгийн тусламжийг цаг алдалгүй үзүүлэх ажлыг хэрэгжүүлэх;

20.6. цэргийн алба хаагчийн үйлдсэн хэрэг, сахилгын зөрчил, түүнчлэн цэргийн хүрээний ангиудын хаягаар ирсэн цэргийн ачаатай вагоны сул зогсолт, авсан арга хэмжээний тухай цэргийн хүрээний даргад илтгэх.

ЦЭРГИЙН ХҮРЭЭНИЙ САХИЛГЫН СААТУУЛАХ БАЙРНЫ ДАРГА

21. Цэргийн хүрээний сахилгын саатуулах байрны дарга тусгаарлан саатуулагдагсадыг хууль дүрмийн дагуу тусгаарлах, сахилгын саатуулах байрны дүрмийн дагуу үйл ажиллагааг удирдах бөгөөд эд хогшил, тоног төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдлыг хариуцна.

Түүнд саатуулах байрны жижүүр, харуулын дарга нар захирагдана.

Цэргийн хүрээний сахилгын саатуулах байрны даргын үүрэг:

21.1. тусгаарлан саатуулагдагчийг саатуулах байранд хүлээн авч, баримт бичгийн бүрдлийг шалгаж бүртгэх, тусгаарлан саатуулах журмыг сахиулах;

21.2. тусгаарлан саатуулах хуудас /хэрэг бүртгэгчийн тогтоол, прокурорын байгууллагын шийдвэр/, тусгаарлан саатуулагдагчийн баримт бичиг, хувийн эд зүйлсийг хадгалах;

21.3. саатуулах байрны харуулын үүрэг гүйцэтгэлтийн талаар харуулын даргад үүрэг зааварчилгаа өгөх;

21.4. саатуулах байранд саатуулагдагсадын нэрийг шинэ харуулын даргад гардуулах, саатуулагдагчийн бүртгэлд орсон өөрчлөлтийг цаг тухайд нь бичих;

21.5. тусгаарлан саатуулагдагсадын гар нүүрийг угаалгах, бие засуулах, харгалзан хамгаалах журмыг тогтоох;

21.6. саатуулагдагсадыг цэргийн хүрээний зохицуулагчийн захирамжаар ажилд гаргах, халуун усанд оруулах, хэрэг бүртгэх, прокурор, шүүхийн байгууллагын дуудсанаар байцаалтад хүргэх, саатуулагдах хугацаа дууссан цэргийн алба хаагчийг суллаж ангид нь явуулах талаар саатуулах байрны жижүүр буюу харуулын даргад бичгээр захирамж өгөх, саатуулагдагсадын ажилласан газар, гүйцэтгэсэн ажил, түүний хугацааг бүртгэх;

21.7. сахилгын саатуулах байранд сахилгын зөрчлийн улмаас саатуулагдаж байгаа цэргийн алба хаагчийг ажилд гаргаагүй үед хууль дүрэм судлуулах, жагсаалын бэлтгэл хичээл заах, соёл хүмүүжлийн ажил зохион байгуулах;

21.8. сахилгын саатуулах байр болон харуулын байрыг гал түйрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, цэвэрлэгээг цаг тухайд нь хийлгэх;

21.9. саатуулагдагчийн эрүүл мэндийг хянах, хэвтүүлэх шаардлагатай бол эмчийн үзлэгийн дүгнэлтийг үндэслэн эмнэлэгт шилжүүлэх;

21.10. саатуулагдагсадын санал гомдол, мэдээллийг хүлээн авч шийдвэрлэх, шаардлагатай асуудлыг ахлах даргад уламжлах;

21.11. саатуулах байрны харуул албаны үүргээ хэрхэн гүйцэтгэж байгааг өдөр тутам шалгах, энэ тухай харуулын хуудсанд тэмдэглэх;

21.12. сахилгын саатуулах байрны дэг журам, саатуулагдаж байгаа цэргийн алба хаагчид, гарсан хэрэг зөрчлийн тухай өдөр бүр цэргийн хүрээний зохицуулагчид илтгэж байх;

21.13. хүрээний дарга болон бусад шалган туслах ажил удирдаж яваа албан тушаалтныг ирэхэд танилцуулж мэдэгдээд, саатуулах байраар тэднийг дагалдан явах.

ЦЭРГИЙН ХОТХОНЫ АХЛААЧ

22. Цэргийн хотхоны ахлаач цэргийн хотхонд дотоод алба, дэг журмыг сахиулах ажлыг хариуцна.

Цэргийн хотхоны ахлаачийн үүрэг:

22.1. цэргийн хотхоны дотоод дэг журмыг тогтоож мөрдүүлэх,

22.2. цэргийн хотхоны харуул, хамгаалалтыг зохион байгуулж, шалган нэвтрүүлэх журмыг тогтоох;

22.3. хотхоны цэргийн ангиудад хариуцуулсан нутаг дэвсгэрийн эзэмшилт, ариун цэвэр, эрүүл ахуй, байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээний биелэлтэд хяналт тавих;

Дээрх асуудлаар цэргийн хотхоны ахлаачийн өгсөн үүрэг, зааврыг хотхонд байрласан цэргийн анги, салбарын захирагч нар биелүүлэх үүрэгтэй.

23. Хотхоны нутаг дэвсгэрт цэргийн алба хаагчаар сахилга дэг, журам сахиулахын тулд хотхоны эргүүл томилон ажиллуулах бөгөөд эргүүлийн ажиллах журам нь цэргийн хүрээнийхтэй адил байна.

Эргүүлийн ахлаач нь цэргийн хотхоны ахлаачаар ажилладаг захирагчтай цэргийн ангийн жижүүрт захирагдана.

Цэргийн хүрээ /хотхон/-ний эргүүл

24. Цэргийн хүрээ, /хотхон/ олон нийтийн газар, төмөр замын өртөө, нисэх буудал болон хүрээ /хотхон/-ний ойролцоох төв сууринд цэргийн алба хаагчаар

сахилга, дэг журмыг сахиулахын тулд цэргийн хүрээ /хотхон/-ний даргын тушаалаар цэргийн ангиудаас эргүүл томилон ажиллуулна.

25. Эргүүл нь хоногоор буюу тогтоосон хугацаанд томилогдон ажиллах бөгөөд явганаар, машинтайгаар үүрэг гүйцэтгэж болно. Хоногоор томилогдсон эргүүл тухайн ангид ёс журам сахиулах ангид тусгайлан бэлтгэсэн байранд 2 цаг амарч, 4 цагаар ээлжлэн үүрэг гүйцэтгэнэ.

Цэргийн хүрээ /хотхон/-ний эргүүл цэргийн хүрээний зохицуулагч, ёс журам сахиулах ангийн жижүүрт захирагдана. Төмөр замын өртөө, нисэх буудлын орчинд гарсан эргүүл нь цэргийн зохицуулагчид захирагдана.

26. Эргүүл нь эргүүлийн дарга, 3-5 эргүүлээс бүрдэнэ.

Эргүүлийн даргаар эргүүлийн гүйцэтгэх үүргийн байдлаас шалтгаалан офицер, ахлагч, түрүүчийг томилно. Төмөр замын өртөө, нисэх буудлын орчинд үүрэг гүйцэтгэх эргүүлийн даргаар офицер томилно.

27. Эргүүлийн бүрэлдэхүүнийг холбооны болон тусгай хэрэгслээр хангана.

28. Эргүүл хийх бүдүүвч, ажиллах зааврыг цэргийн хүрээний зохицуулагч боловсруулж, хүрээний даргаар батлуулна.

Эргүүлийн бүдүүвчид эргүүл хийх замын хэд хэдэн хувилбар, үзвэр, үйлчилгээний газрын байрлал, ёс журам сахиулах анги, цагдаагийн байгууллагын байрлалыг заана.

Эргүүлийн ажиллах зааварт эргүүлийн үүрэг, эргүүл хийх замын хувилбар бүрт үүрэг гүйцэтгэх онцлог, цагдаагийн байгууллагатай хамтран ажиллах, ёс журам сахиулах ангитай холбоо тогтоох журмыг тусгана.

29. Хот суурин газарт байнгын эргүүл хийх бүрэлдэхүүн нийтийн тээврийн хэрэгсэл /автобус, троллейбус, галт тэрэг/-ээр тусгай зөвшөөрөгдсөн эрхийн үнэмлэхээр үнэ төлбөргүй зорчино.

30. Хүрээний эргүүлийн дарга нь эргүүлийн бүрэлдэхүүний үүрэг гүйцэтгэлтийн байдлыг хянаж, дүнг цэргийн хүрээний зохицуулагч, ёс журам сахиулах ангийн жижүүрт илтгэнэ.

Эргүүлийн даргын үүрэг:

30.1. тогтоосон цагт цэргийн хүрээний зохицуулагчаас зааварчилгаа авч, холбогдох баримт бичиг судлах;

30.2. эргүүлийн үүргийг эргүүлийн бүрэлдэхүүнд танилцуулж, холбооны болон тусгай хэрэгслийг ашиглах заавар, аюулгүй байдлын зааварчилгаа өгч, хяналт тавих;

30.3. сахилгын зөрчил гаргасан цэргийн алба хаагчийг саатуулж харъяалах анги, салбарт нь мэдэгдэж хүлээлгэн өгнө;

30.4. ёс журам сахиулах анги, цагдаагийн байгууллагатай холбоо тогтоох журмыг мэдэж, эргүүлийн ажиллагааны талаар тогтоосон хугацаанд цэргийн хүрээний зохицуулагч, ёс журам сахиулах ангийн жижүүрт илтгэх;

30.5. ёс журам сахиулах ангид саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийн нэрийн жагсаалтыг эргүүл хийж дууссаны дараа цэргийн зохицуулагчид танилцуулж, үүрэг биелүүлсэн тухай ангийн жижүүрт илтгэх;

30.6. саатуулагдан ёс журам сахиулах ангид хүргүүлсэн цэргийн алба хаагчийн нэрийн жагсаалтыг эргүүл хийж дууссаны дараа цэргийн зохицуулагчид танилцуулж, үүрэг биелүүлсэн тухай ангийн жижүүрт илтгэх;

30.7. саатуулагдсан цэргийн алба хаагч согтууруулах ундаа, мансууруулах

бодис, сэтгэцэд нөлөөлөх эм бэлдмэл хэрэглэсэн нь нотлогдвол эргүүлийн дарга түүнээс ямар нэгэн тайлбар шаардахгүйгээр саатуулах байранд хүргэнэ.

31. Эргүүлчийн үүрэг

31.1. албан үүргээ сонор сэрэмжтэй биелүүлэх, цэргийн алба хаагчийн биеэ хэрхэн авч яваа байдлыг хянах, тэднээс сахилга, нийгмийн хэв журам зөрчсөн дутагдлыг илрүүлж эргүүлийн даргад илтгэх;

31.2. эргүүлийн даргын тушаалыг шуурхай биелүүлэх;

31.3. эргүүлийн даргын зөвшөөрөлгүйгээр дур мэдэн явах, саатуулагдагчаас эд зүйл авах, дамжуулахыг хориглох;

31.4. үүрэг гүйцэтгэх үедээ сонор сэрэмжтэй байж, гэнэтийн халдлагаас өөрийгөө болон нөхрөө хамгаалахад бэлэн байх;

31.5. холбооны болон тусгай хэрэгслийг зааврын дагуу зөв ашиглах;

31.6. саатуулагдагчийн санал хүсэлтийг эргүүлийн даргад илтгэх;

31.7. эргүүл хийж дуусаад ангидаа буцаж ирмэгц, эргүүлийн даргын зөвшөөрлөөр салбартаа очиж ирсэн тухайгаа салбарын жижүүрт илтгэх;

32. Эргүүлийн бие бүрэлдэхүүн үүргээ биелүүлэх үедээ дүрэмт хувцас өмсөх дүрэм, цэргийн сахилгыг сахиж, эелдэг боловсон харилцах, ёслох, хүндэтгэх журмыг биелүүлнэ.

33. Эргүүлийн дарга өөртэйгөө адил буюу бага цолтой цэргийн алба хаагчтай харилцахдаа түүнийг цолоор нь дуудаж, албан тушаалаа хэлж, зохих шаардлага тавина: **“Эрхэм ахлагчид, Би эргүүлийн дарга. Та цэргийн дүрэмт хувцас өмсөх дүрмийг зөрчиж байна..... дутагдлыг зас.”**

34. Цэргийн алба хаагч чөлөөгөөр яваа үедээ дүрэмт хувцас өмсөх дүрэм, ёсолж хүндэтгэх журмыг зөрчсөн буюу сахилгын зөрчил гаргавал эргүүлийн дарга түүний чөлөөг зогсоож, зохих арга хэмжээ авахын тулд эргүүлийн бүрэлдэхүүнээр харгалзуулан саатуулах байранд хүргүүлнэ.

Эргүүлийн дарга цэргийн алба хаагчийг саатуулсан шалтгаан, хугацааны тухай чөлөөний хуудсанд нь тэмдэглэнэ.

Цэргийн алба хаагч саатуулагдах үедээ эсэргүүцэл үзүүлбэл эргүүлийн бүрэлдэхүүн түүний бие эрхтэнд нь гэмтэл учруулахгүйгээр тусгай хэрэгсэл хэрэглэх эрхтэй.

Эргүүлийн дарга саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийн хувийн зүйл, зэвсэг, галт хэрэглэл, баримт бичгийг хураан авч, цэргийн хүрээний зохицуулагч буюу ёс журам сахиулах ангийн жижүүрт хүлээлгэн өгнө.

35. Өөрөөс нь ахлах цолтой цэргийн алба хаагч сахилгын зөрчил гаргавал эргүүлийн дарга түүнд уг үйлдлээ зогсоохыг анхааруулж, шаардлагыг биелүүлээгүй тохиолдолд цэргийн хүрээний зохицуулагч буюу ёс журам сахиулах ангийн жижүүрт илтгэж, тэдний заавраар ажиллана.

Цэргийн сахилга, нийгмийн дэг журам зөрчсөний улмаас ёс журам сахиулах ангид хүргэгдэж саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийг цэргийн хүрээний зохицуулагч буюу саатуулах байрны дарга хүлээн авч “Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийн бүртгэл” /хавсралт 11/-д бүртгэж, цэргийн хүрээний зохицуулагчийн шийдвэр гартал саатуулах байранд түр саатуулна.

36. Саатуулах байрны дарга саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийг хүлээн авахдаа түүний биед үзлэг хийж, баримт бичиг, тусгаарлах өрөөнд байлгаж

үл болох бүс, тэлээ, хувийн зүйл, мөнгө, үнэт эдлэлийг хураан авч, энэ тухай тэмдэглэл хөтлөн саатуулагдсан цэргийн алба хаагч, хүргэж ирсэн албан тушаалтан, саатуулах байрны дарга нар гарын үсэг зурна.

37. Саатуулах байранд саатуулагдсан цэргийн алба хаагчидтай жагсаалын бэлтгэл, хууль дүрмийн хичээлийг өдөрт 4-өөс цөөнгүй цагийн хугацаатай зохион байгуулна.

38. Түр саатуулах өрөөнд саатуулагдаж байгаа цэргийн алба хаагчийг хүрээний саатуулах байрны цагийн манаачаар хамгаалуулна. Цэргийн хүрээний зохицуулагч эргүүлийг албан үүргээ гүйцэтгэж дуусмагц томилолтын хуудсанд нь зохих тэмдэглэл хийж ангид нь буцаана.